

“TRỜI SÀI GÒN - CHỢT MƯA CHỢT NẮNG”

Tản Mạn - Nhất Hùng

Ai từng sống ở Sài Gòn hẳn đều đã nghe và hiểu câu “Trời Sài Gòn Chợt Mưa Chợt Nắng”. Hiện tượng này là đề tài của nhiều bản nhạc, văn thơ vang tiếng một thời. Sài Gòn ảnh hưởng khí hậu nhiệt đới, nắng nóng mưa nhiều nhưng mưa nắng Sài Gòn lạ lắm. Trời đang nắng chói chang, sáng rực rỡ, bỗng trên cao trút xuống cơn mưa. Khi lác rác, khi rào rào nặng hạt. Lúc một hai phút, lúc kéo dài cả tiếng nhưng hiếm khi dai dẳng dầm dề. Có cơn mưa như chạy trước mặt mình, chạy từ phố này qua phố khác. Người Sài Gòn, vẫn biết Hè là thế nhưng có thể chủ quan, có thể không ngờ nên vẫn bất ngờ gặp những cơn mưa bất chợt. Ngày ấy, hầu hết đều dùng xe hai bánh, nên không ai mà lại chưa từng một lần ướt như chuột lột vì không kịp tìm được chỗ trú mưa. Hầu hết người Sài Gòn năm cũ, nay dù ở bất cứ nơi đâu cũng đều nhớ mãi những câu thơ câu nhạc ghi lại cả “một trời kỷ niệm”:

- “Nhớ Sài Gòn mưa rồi chợt nắng,.. Nhớ phố xưa quen biết tên bàn chân,.. Nhớ đèn đường từng đêm thao thức,.. Sáng cho em vòm lá me xanh...”

- “Sài Gòn chợt mưa chợt nắng, cho em hờn theo nắng theo mưa...”

- “Sài Gòn chợt nắng chợt mưa - Lòng anh có đủ cho vừa môi em - Ngọt mềm rồi lại ngọt thêm - Cắn từng miếng nhỏ như thềm đã lâu...”

.....

Có câu thơ cổ thật hay:

*“Vũ vô kiềm tỏa năng lưu khách
Sắc bất ba đào dị nịch nhân”*

Tôi tạm diễn nôm:

*“Mưa chẳng cố cầm mà giữ khách
Sắc không dẫy sóng lại dìm người”*

Thưa, “mưa” này là mưa ở đâu ấy, chẳng hạn như mưa dai dẳng ở miền Trung thì mới có thể cầm chân “người yêu” ở lại chứ Mưa Sài Gòn ào ào trút xuống, thoáng qua rồi nắng...không đủ lâu để lưu nàng.

Lại có một giai thoại trên nét:

Ca khúc Mưa Hồng có câu hát: “Em đi về cầu mưa ướt áo”, nếu ghi rõ nghĩa hơn thì sẽ là: “em đi về, cầu cho mưa ướt áo em”.

Một người con gái đi ngoài mưa mù mịt, mưa rơi ướt sũng áo mỏng, lớp áo dán sát vào cơ thể. Không cần nói thì ai cũng biết hình ảnh đó gợi cảm biết nhường nào. Vấn đề ở đây là “ai cầu cho mưa ướt áo em?”. Hẳn nhiều người sẽ cho rằng chắc chắn đó là “anh”, để anh còn có dịp “thưởng thức”...

Tuy nhiên trước năm 75, trong một buổi tiệc có mặt bà Đặng Tuyết Mai và Trịnh Công Sơn, bà Mai đã đưa ra ý kiến của bà như sau:

“Riêng tôi (bà Tuyết Mai) thì cho rằng chính cô gái mới là người cầu mong cho mình bị mưa ướt, bởi lẽ người xứ Huế rất coi trọng gia phong lễ nghĩa, nhất là trong cách

ăn mặc – lúc nào cũng phải thật kín đáo, không bao giờ dám để lộ thân thể dù chỉ là một chút xíu. Cô gái trong bài hát tự biết mình có hình dáng đẹp, muốn khoe nhưng không biết làm cách nào nên chỉ dám cầu mưa cho mình bị ướt áo để khoe vẻ đẹp cơ thể một cách tự nhiên mà vẫn giữ được sự ngượng ngùng, e ấp... "

Khi nghe tôi giải thích như thế, nhạc sĩ Trịnh Công Sơn đã đứng dậy, với tay qua bàn tiệc bắt tay tôi kèm theo một nụ cười mãn nguyện.

Tôi nghĩ để hiểu chính xác câu này thì không ai khác hơn là tác giả. Nhưng cách diễn nghĩa của Bà Tuyết Mai xem ra không ổn:

Đã là Gái Huế, vốn e thẹn, trọng gia phong lễ nghĩa mà lại tự cầu mưa bất ngờ - mưa thấm áo - để dính sát vào người - hầu khoe thân đẹp cho chàng ngắm. Thế thì không sợ người khác cũng thấy hay sao. Mà con gái Huế tuy lãm mạn nhưng đâu có lộ liễu đến vậy. Bà Tuyết Mai này vớ vẩn quá, mà cái anh chàng TCS láu thật, đã đứng dậy bắt tay lại còn khéo đóng kịch, nở một nụ cười mãn nguyện, làm Bà TM sượng rên, nỡm thật.

Riêng tôi nghĩ, khung cảnh bản nhạc phải là Sài Gòn, vì chỉ có Sài Gòn mới có mưa bất chợt để mà cầu chứ ở Huế mưa dầm mưa dề, cần gì phải khẩn. Và lại Mưa Huế, trời âm u xám xịt làm gì có vừa mưa vừa nắng như Sài Gòn để thấy MƯA HỒNG. Cô gái cũng phải là gái Sài Gòn, chợt vui chợt giận nên mới đành đoạn rũ áo đứng lên... về, năn nỉ mãi không được, chàng đành cầu mưa... để giữ nàng lại hay để ngắm thân vàng dáng ngọc của nàng dưới mưa... khoản này thì chỉ có chàng mới biết mà

thôi.

Viết thêm một tí về mưa, nếu thích MƯA SÀI GÒN, mời bạn cứ lên net, nhiều chuyện, nhiều giai thoại hay lắm.

Ngày đến Mỹ, thường trú trong vùng Hoa Thịnh Đốn, nơi có khí hậu ôn đới nên chẳng còn thấy cái cảnh “chợt nắng chợt mưa”, thành ra nhớ lắm. Một hôm, tôi thấy đầu sách “Sài Gòn Nắng Nhớ Mưa Thương” của nhà văn nữ Nguyễn Thị Ngọc Dung, liền mua ngay dù không biết trong ấy viết gì. Về nhà đọc một lèo, cảm ơn tác giả đã gọi lại cho tôi bao hình ảnh, bao kỷ niệm của Sài Gòn Chợt Nắng Chợt Mưa.

Đọc đến đây, chắc quý bạn nghĩ, tôi muốn viết Tản Mạn “Sài Gòn Mưa Rồi Chợt Nắng”. Thưa không, đã có nhiều nhà văn, nhà thơ, nhạc sĩ viết thật hay rồi, đâu dám “đánh trống trước sên nhà sấm”, thật ra tôi muốn làm một bài THƠ ĐƯỜNG với đề tài này, dù biết khuôn khổ và luật lệ của thể thơ Đường khó để diễn tả hết ý nhưng rồi bài thơ cũng viết xong, và dù biết bài không như ý nhưng vẫn mời bạn đọc:

SÀI GÒN NHỮNG CƠN MƯA BẤT CHỢT

Nhớ Sài Gòn những hạ năm xưa
Đang rực nắng trời bỗng đổ mưa
Chợ vỉa hè khôn lường để tránh
Người ra phố khó đoán mà ngựa
Đường thành linh trống trơn xe vắng
Quán bất chợt im ắng khách thưa
Trời tạnh liền ồn ào náo nhiệt

Nắng lên lại vắng tiếng gà trưa

nhất hùng

Và xin thưa ngay, bài thơ cũng không phải là mục đích chính của Tản Mạn, mà số là thế này:

Khi giới thiệu một sáng tác, tôi đều tìm một tấm ảnh gửi kèm để “minh họa”. Lần này cũng thế, nhưng bỏ công thật nhiều, tôi vẫn không tìm được tấm ảnh nào có thể diễn tả đủ cái ý “Sài Gòn Mưa Rồi Chợt Nắng...”, tính bỏ cuộc nhưng trời không phụ người có tâm thành...nhờ trên độ, tôi tìm được tấm ảnh hoàn toàn ưng ý, mời bạn xem:

Lời bàn:

Hậu cảnh là Chợ Bến Thành, hẳn nhiên là Sài Gòn. Ba phụ nữ trong ảnh là người thanh lịch, ra phố, áo kín cổ dài tà, tất phải đi đứng đài các đoan trang, thế sao lại tất tả và áo đầm ướt dính sát vào người. Điều này chỉ có thể giải thích như sau:

Họ dụi dàng đi phố Sài Gòn, trời đang nắng và sáng tỏ (ảnh sáng - rõ), chẳng may may phùng bị áo ướt, bất chợt trời đổ mưa nên vướng cảnh này và phải vội vã như thế...

Bạn có đồng ý với tôi, đây là một tấm ảnh lột tả được hoàn toàn hiện tượng mưa nắng bất chợt của Sài Gòn không.

Nhưng thôi, tôi chỉ bàn có thế, “nhất ảnh vạn từ” mà, để bạn tự suy diễn...

Lời cuối, tôi xin phép và chân thành cảm ơn tác giả của tấm ảnh, người mà tôi không được hân hạnh biết tên.

Nhất Hùng